

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ТА
БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

СИСТЕМА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО В УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Іваненко Д. Д.

здобувач кафедри АГПФЕБ, Сумський державний університет

Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 01.07.2004 р. № 1952-IV визначає систему органів державної реєстрації прав: 1) Міністерство юстиції України (надалі – Мін'юст); 2) центральний орган виконавчої влади що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації прав; 3) органи державної реєстрації прав утворені Мін'юстом. Закон визначив держателем Державного реєстру прав центральний орган виконавчої влади що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної реєстрації прав, адміністратором Державного реєстру прав державне підприємство що здійснює заходи із створення та супроводження програмного забезпечення Державного реєстру прав, відповідає за технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних Державного реєстру прав [1].

Мін'юст є провідним органом державної виконавчої влади щодо формування та реалізації державної політики у сфері державної реєстрації прав. Правовою основою діяльності Мін'юсту є постанова Кабінету Міністрів України (надалі – КМУ) від 2 липня 2014 р. № 228 «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України» [2]. Мін'юст є юридичною особою, має печатку, самостійний баланс, рахунки в органах Казначейства.

Як орган державного управління, Мін'юст становить собою систему взаємодіючих елементів. Організаційна структура Мін'юсту складається з: 1) центрального апарату; 2) територіальних органів; 3) установ та органів юстиції; 4) підвідомчих установ та державних підприємств; 5) державних органів, діяльність яких координується через Міністра юстиції. Міністр юстиції України здійснює керівництво діяльністю; вносить Прем'єр-міністру України пропозиції кандидатур на посади керівників служб, їх заступників; погоджує структуру апаратів служб; погоджує призначення на посаду і звільнення з посади керівників територіальних органів служб, їх заступників та ін. Для виконання передбачених законодавством завдань, Мін'юст у межах повноважень видає накази, здійснює організацію і контроль за їх виконанням. Нормативно-правові акти Мін'юсту підлягають державній реєстрації. Накази Мін'юсту є обов'язковими для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності та громадянами.

Реалізуючи політику у сфері державної реєстрації прав, Мін'юст: перевіряє нотаріусів, як спеціальних суб'єктів; забезпечує надання нотаріусам методичної допомоги у сфері державної реєстрації прав; забезпечує в установленому порядку організацію доступу до реєстрів інформаційної мережі Мін'юсту; здійснює методичне та інформаційне забезпечення діяльності державних реєстраторів; здійснює державну реєстрацію прав; забезпечує доступ до Державного реєстру прав; надає в установленому порядку органам державної влади інформацію з реєстрів, функціонування яких забезпечує.

Державну політику з питань державної реєстрації прав безпосередньо реалізує Державна реєстраційна служба України (надалі – Укрдержреєстр). Правовою основою діяльності Укрдержреєстру є постанова КМУ від 02.07.2014 р. № 219 «Про затвердження Положення про Державну реєстраційну службу

України» [3]. Укрдержреєстр є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується КМУ через Міністра юстиції та реалізує державну політику з питань державної реєстрації прав. Укрдержреєстр очолює Голова який призначається на посаду та звільняється з посади КМУ за поданням Прем'єр-міністра України на підставі пропозицій Міністра юстиції. Голова Укрдержреєстру: здійснює керівництво діяльністю, представляє Укрдержреєстр у відносинах з іншими органами, підприємствами, установами і організаціями. Граничну чисельність державних службовців та працівників Укрдержреєстру затверджує КМУ. Укрдержреєстр є юридичною особою, має печатку, власні бланки, самостійний баланс, рахунки в органах Казначейства.

Укрдержреєстр згідно визначених завдань здійснює: методичне та інформаційне забезпечення діяльності органів державної реєстрації; методичне та інформаційне забезпечення діяльності нотаріусів щодо проведення державної реєстрації прав; державну реєстрацію прав; забезпечує ведення та функціонування Державного реєстру прав; надає органам державної влади передбачену законодавством інформацію з реєстрів, функціонування яких забезпечує Укрдержреєстр; та ін. З метою організації діяльності Укрдержреєстр: здійснює добір кадрів в апарат, на керівні посади в структурні підрозділи територіальних органів Мін'юсту, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери його управління; організовує роботу з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і працівників апарату, структурних підрозділів територіальних органів Мін'юсту, підприємств, установ і організацій, що належать до сфери його управління; контролює шляхом проведення перевірок діяльність структурних підрозділів територіальних органів Мін'юсту, що забезпечують здійснення повноважень Укрдержреєстру; здійснює перевірку нотаріусів як спеціальних суб'єктів; організовує ведення діловодства та архівне зберігання документів.

Укрдержреєстр здійснює повноваження безпосередньо та через структурні підрозділи головних територіальних управлінь юстиції Мін'юсту в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, районних, районних у містах, міських, міськрайонних та міжрайонних управлінь юстиції, що забезпечують здійснення повноважень Укрдержреєстру. Наказ Мін'юсту від 23.06.2011 р. № 1707/5 «Положення про районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні управління юстиції» [4] визначає територіальну компетенцію управлінь юстиції на місцях згідно адміністративно-територіального устрою України. У складі управлінь юстиції діють реєстраційні служби, які є структурними підрозділами управлінь юстиції в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, що забезпечують реалізацію повноважень Укрдержреєстру та підпорядковані реєстраційним службам головних територіальних управлінь юстиції та безпосередньо Укрдержреєстру. Наказ Мін'юсту від 02 лютого 2012 р. № 198/5 «Про затвердження переліку реєстраційних служб територіальних органів юстиції» [5] визначає перелік реєстраційних служб територіальних органів юстиції на місцях.

Державне підприємство «Інформаційний центр», як адміністратор Державних реєстрів, засновано Мін'юстом у 1997 р. на підставі постанови КМУ від 14 липня 1999 р. № 1272 «Про державне підприємство Інформаційний центр» [6]. Постанова визначила що питання забезпечення функціонування підприємства «Інформаційний центр» належить до компетенції Мін'юсту; підприємство

функціонує на госпрозрахунковій основі; тарифи за внесення, надання інформації з реєстрів визначає Мін'юст; кошти за користування інформацією з реєстрів зараховуються до державного бюджету. Організаційна структура підприємства «Інформаційний центр» складається з головного підприємства та 27 філій в обласних центрах та Автономній Республіці Крим. Основна мета діяльності – технічне, технологічне забезпечення створення та супроводження програмного забезпечення, ведення автоматизованих систем Державних реєстрів [7].

Отже, Мін'юст є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого поширюється на всю територію держави, є відповідальним за формування та реалізацію державної політики у сфері державної реєстрації прав через Укрдержреєстр. Мін'юсту підвідомчі районні, районні у містах, міські, міськрайонні, міжрайонні управління юстиції при яких діють реєстраційні служби та безпосередньо здійснюють функцію державної реєстрації прав. За посередництвом Мін'юсту, Укрдержреєстру, Державного підприємства «Інформаційний центр» практично виконується завдання та функція держави щодо правової охорони нерухомого майна. Зазначені інституції входять до складу механізму держави та практично виконують завдання і функції держави.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>

2. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] : Постанова, Положення від 02.07.2014 р. № 228. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

3. Про затвердження Положення про Державну реєстраційну службу України Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] : Постанова, Положення від 02.07.2014 р. № 219. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/219-2014-%D0%BF>

4. Положення про районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні управління юстиції [Електронний ресурс] : наказ Міністерства юстиції України від 23.06.2011 р. № 1707/5. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0760-11>

5. Про затвердження переліку реєстраційних служб територіальних органів юстиції [Електронний ресурс] : наказ Міністерства юстиції України від 02 лютого 2012 р. № 198/5. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0198323-12>.

6. Про державне підприємство «Інформаційний центр» Міністерства юстиції Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] : Постанова від 14.07.1999 р. № 1272. – Режим доступу : <http://www.informjust.ua/about>